

dem, Vocht en Begeleiders: onvoldoende gegevens.

Biologie

Dagactief (en nachtactief). Voortplanting in het voorjaar. Overwintering aan de voet van bomen, als volwassen dier. De larve is onbekend.

Dispersie: macropteer. De vleugels zijn goed ontwikkeld (ASSMANN & STARKE 1990). Geen gegevens over de vliegspierontwikkeling. Vliegwaarnemingen zijn bekend, onder meer uit lichtvallen (KÁDÁR & SZÉL 1989). Vaak aangetroffen in aanspoelsel aan zee (LINDROTH 1945).

Bedreiging

Te weinig gegevens om een goede beoordeling van de eventuele bedreiging mogelijk te maken. Evenals de voorgaande soort een goede indicator van natuurlijke omstandigheden met zeer geleidelijke overgangen van land, via een moerassige oeverzone, naar stilstaand water.

Taxonomie

Zie de aantekening bij de vorige soort en Reclaire & Van der Wiel (1936) over het onderscheid met *B. dilatatus*.

GENUS LICINUS

soort 335

Middelgrote, dof of glanzend zwarte soorten, van 9-16 mm.

Areaal

Palaarctisch genus met ongeveer 20 soorten (KM) waarvan ca. 15 in Europa en één in Nederland.

Oecologie

Over het algemeen komen de soorten voor in bergachtige streken, vooral op zandige of kalkrijke bodem. Zie verder onder de soortbespreking. Niet in vangpotten.

Biologie

Zie soortbespreking.

Taxonomie

Negen Europese soorten zijn opgenomen in de tabel van Trautner & Geigenmüller (1987).

Siberië en Centraal-Azië. **Areaalkarakteristiek:** 2, Nederland; marginaal.

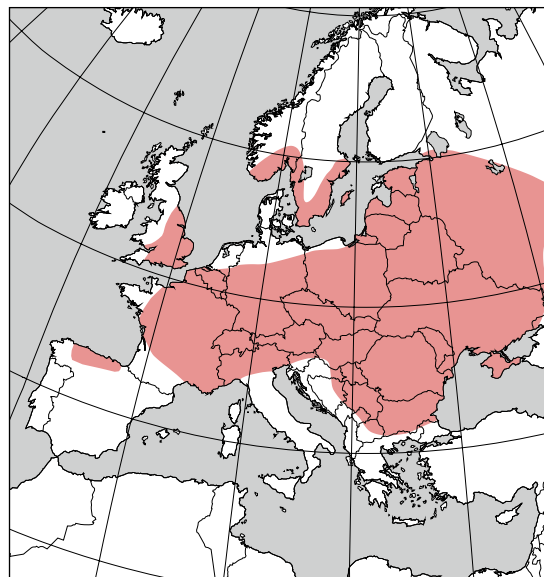
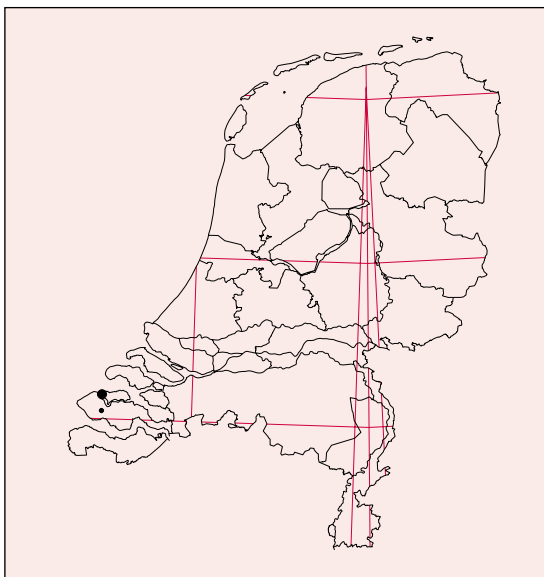
Voorkomen

In Nederland slechts twee oude vangsten uit Zeeland. De eerste was van Snellen van Vollenhoven uit 1848. Het lukte Brakman om ruim 100 jaar later (1949) nog een exemplaar te vangen in bijna hetzelfde gebied (VAN DER WIEL 1956). Op de Britse Eilanden in het zuiden en oosten, noordelijk tot Durham en in het westen tot de kust van Zuid-Wales (Gower-schiereiland); niet in Ierland en Schotland (LUFF 1998). In Groot-Brittannië op de waarschuwingslijst (HYMAN 1992). In Denemarken zeer zeldzaam, slechts enkele oude waarnemingen (BANGSHOLT 1983), dan ook als uitgestorven op de Rode Lijst (JØRUM 1995). In Fennoscandië voornamelijk zeer verspreid langs de zuidkust van de Oostzee, in Zweden ook plaatselijk in het zuidelijke binnenland, iets algemener op Öland en Gotland (LINDROTH 1945, 1986). Ook aan de kusten van de Baltische staten. In Duitsland niet in het noordwesten, verder zeer verspreide, maar meest oudere opgaven (HORION 1941, 1954). Recent geen vangsten uit Bremen, Niedersachsen en Westfalen (ASSMANN & STARKE 1990), voor de overige gebieden veelal op de Rode Lijst (TRAUTNER & MÜLLER-MOTZFELD 1995). Wel genoemd op de faunalijs voor Berlijn (BARNDT ET AL. 1991). In Midden- en Zuid-Duitsland zeer zeldzaam en plaatselijk; In Baden-Württemberg op de Rode Lijst (TRAUTNER 1992B). In Oostenrijk tot in het subalpiene gebied (MARGGI

335 *Licinus depressus*

Areaal

West-Palaarctische soort. In Europa, behalve het noorden en het zuiden. Naar het oosten tot de Kaukasus en West-

335 *Licinus depressus*

1992). In Zwitserland niet algemeen, maar verbreid in het westelijke deel en Graubünden (MARGGI 1992). In België zijn alle binnenlandse vangsten oude waarnemingen; recent aan de kust, vrij verbreid en in het uiterste zuiden en aansluitende deel van Luxemburg, maar plaatselijk (DESENDER 1986). **Status:** in Nederland hoogst waarschijnlijk verdwenen, hoewel uit het Belgische kustgebied nog enkele recente waarnemingen komen. In België is het aantal waarnemingen stabiel (DESENDER & TURIN 1986, 1989), maar in grote delen van Duitsland is de soort waarschijnlijk verdwenen.

Oecologie

Gematigd xero-thermofiel. In het noorden op droge, zandige of grindachtige bodem, over het algemeen met een bijmenging van kalk of klei (LINDROTH 1974, 1986). Vooral op licht beschaduwde plekken in open graslandvegetaties. In het Rheinland in overeenkomstige terreintypen (NAGEL 1975). De voorkeur die Barndt (1981) veronderstelt voor vochtige tot natte bossen, wijkt hiervan af, maar ook Luff (1998) noemt bossen, evenals kalk- en grindgroeven. In Midden-Europa in het heuvelland, maar vooral in het montane tot subalpiene gebied. In Oostenrijk en Zwitserland tot ca. 2000 m (BURMEISTER 1939, FRANZ 1970). In Zwitserland bij voorkeur op kalkbodem in open, droog terrein met een goede

natuurlijke drainage, zelden op zand of grind (MARGGI 1992). Marggi vermeldde met nadruk dat de soort in Zwitserland nooit gevangen is in bosachtige omgeving.

Vangpotten. Niet gevangen.

Biologie

Nachtactief. Lindroth (1945, 1986) en Franz (1970) gaven voorjaarsvoortplanting aan met imago-overwintering. Barndt (1981) en Luff (IN LITT.) veronderstellen najaarsvoortplanting met een overwintering als larve. Het is niet onmogelijk dat, zowel in het noorden als in het montane gebied, de voortplanting naar het voorjaar verschuift. Zowel de larven als de adulte dieren foerageren op slakken. De larve is opgenomen in de tabellen van Arndt (1991) en Luff (1993).

Dispersie: dimorf; brachypteer op de Britse Eilanden (LUFF 1998). De soort is in de literatuur veelal als ongevleugeld aangeduid. Blijkens het onderzoek van Desender (1989A) in België dimorf, met een duidelijke scheiding tussen de twee vormen. Een deel van de dieren bezat vliegspieren, waaronder ook een vrouwtje met rijpe eieren.

Bedreiging

Onvoldoende gegevens. Niet bruikbaar als indicator voor ons gebied.